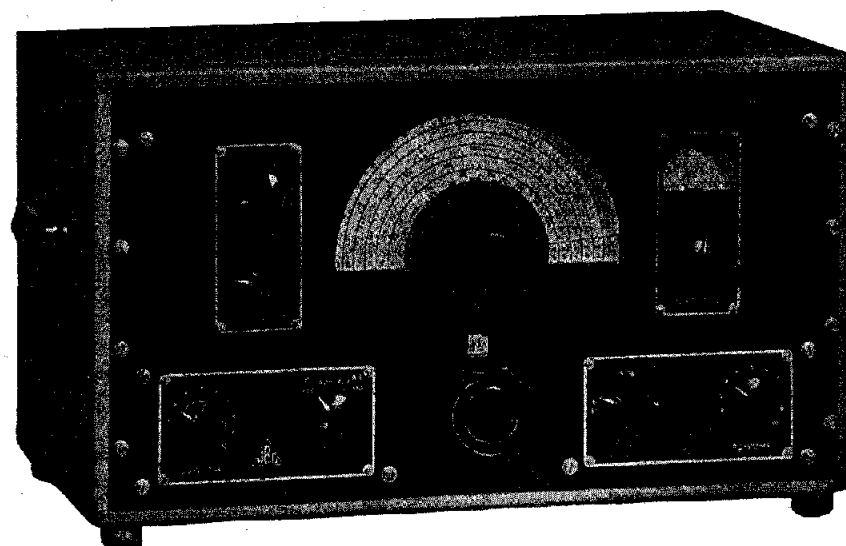
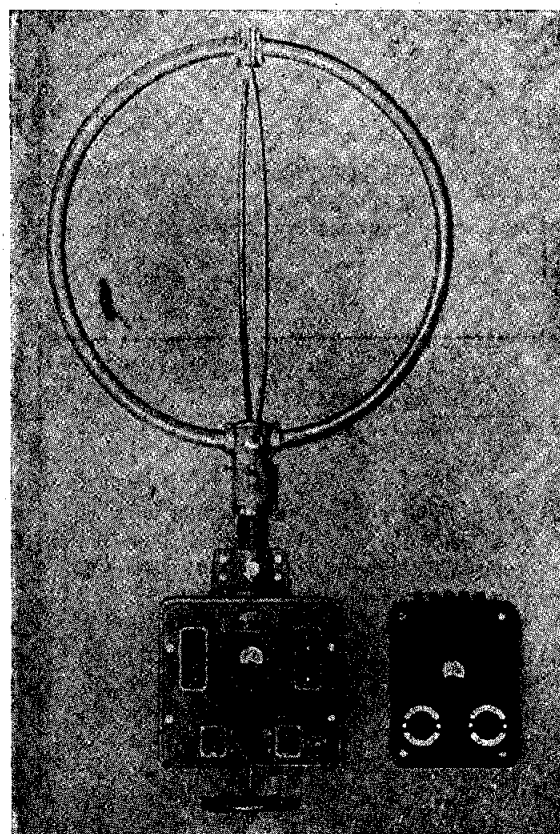

Tutustukaa

L
A
I
V
A
R
A
D
I
O

U
U
T
U
K
S
I
M
M
E
!

Oy. RADIO E. HELLBERG

LAUTTASAARI — PUH. 67371 VAIHDE

Helsinki 1946 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy.

Irtonumero mk 20: —

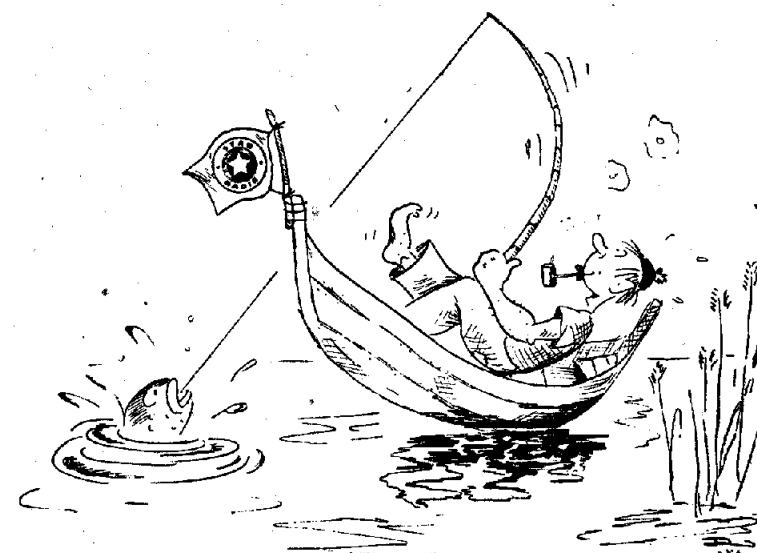
RADIO

N:o 4 • 1946

OH

HEINÄ —
ELOKUU

LEPPOISAA KESÄLOMAA

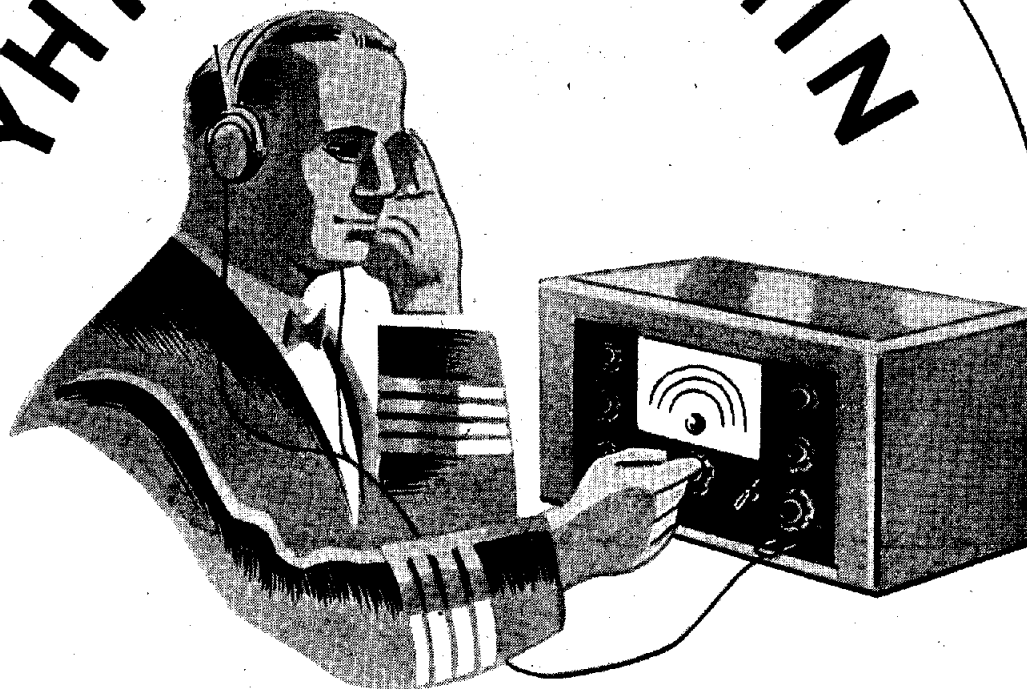
ja hyvää kalaonnea toivotamme kaikille »kipinöille» samalla kun
viransijaisenne kanssa vastaamme radioasemanne kunnosta.

HELSINKI

PUH. 94 998

YHTEYS MAIHIN

RHY 101:n tai RHY 601:n välityksellä!

Laiva, jolla ei ole kunnollisia radio-laitteita, on kuin kuuromykkä ihminen.
HANKKIKAA SEN VUOKSI LAIVAANNE

yhdistetty

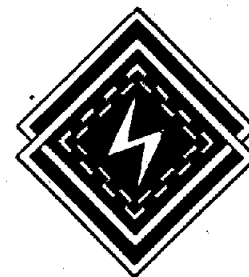
**HELVAR-radiolähetin ja
HELVAR-Super
verkkovastaanotin,
malli RHY 101 tai
paristovastaanotin,
malli RHY 601.**

Pyytäkää lähempiä tietoja ja tarjouksia!

Oy **HELVAR**

PITÄJÄNMÄKI

PUH. VAIHDE 04-7291.

RADIO OH

SUOMEN RADIOSÄHKÖTTÄJÄLIITON R.Y. JA SUOMEN RADIOAMATÖÖRILIITON R.Y.
ÄÄNENKANNATTAJA

TOIMITUS

Y. LUOMANMÄKI (vastaava) K. S. SAINIO, (toimitussihteeri)

Toimituksen osoite: Helsinki, Mechelininkatu 2. A. 4 - Puhelin 43672

Toimituskunta: E. KOIVISTO, A. SINKKONEN, M. TUHKANEN, K. AHTI, V. E. KILPINEN, ja A. HÄKKÄNEN

N:o 4

HEINÄ—ELOKUU

XV vuosik. 1946

VIIMEISIMMÄT PALKKAUSNEUVOTTELUT.

Viime heinäkuun 1 päivänä tuli voimaan laivaradiosähköttäjien uusi työehtosopimus. Kun tällöin kuitenkin palkat — olosuhteiden pakosta — jäivät sellaisiksi kuin ne olivat viime tammikuun 16 päivänä voimaan tullessa sopimuksessa, selostamme tässä käytyjen palkkaneeuvottelujen vaiheita sekä asian ratkaisuun vaikuttaneita tekijöitä.

Hinta- ja palkkaneeuvoston hyväksyttyä viime vuoden heinäkuun 25 päivänä tekemällään päätöksellä laivaradiosähköttäjien uudet, 1.7.45 voimaan tulleet palkat, katsottiin niiden silloin kirjallisesti tehdyn työehtosopimuksen mukaan nimenomaan vastaavan — samoin kuin toistenkin merenkulkijaryhmien samaan aikaan voimaan tulneiden pakkojen — palkkatasoa 1 päivänä heinäkuuta 1945.

Lukuunottamatta Suomen Radiosähköttäjiliittoa, irtisanoivat kaikki toiset merenkulkijajärjestöt yllämainittuna päivänä voimaan tulleen työehtosopimuksensa päättäväksi 1.1.1946. Valtioneuvoston 16.1.1946 lähtien vahvistamien palkkojen korotusten mukaisesti nousivat kaikkien toisten merenkulkijain palkat tällöin vähintään 50 %:lla. Nämä korotukset johtuivat elinkustannusten noususta aiheutuneiden syiden lisäksi suurimmaksi osaksi merenkulkijain erikoislaatuista asemasta sekä kansainvälisestä luonteesta ja määrättiin ne ulkopuolella maassamme voimassa olevien palkkasäännöstelymääräysten. Tästä syystä johtuen olisi näiden palkkojen korotusten pitänyt tulla samansuuruisiksi kaikille merenkulkijaryhmille, siis myös radiosähköttäjille.

Koska Suomen Radiosähköttäjiliitto ei kuitenkaan ollut irtisanoitunut työehtosopimustaan päättäväksi 1.1.1946 kuten toiset merenkulkijajärjestöt, kuten jo tuli mainituksi, ja josta syystä liitolla ei ollut tällöin vastaavanlaisia toimintamahdollisuuksia jäsentensä etuja valvoessaan, hyväksyttiin laivaradiosähköttäjille 16.1.1946 lähtien vain 30 % korotus 1.7.1945 palkkoihin, eli siis 20 % vähemmän kuin toisille.

Kun neuvotteluja uudesta sodanvaaralisasopimuksesta käytiin viime helmikuun lopussa samanaikaisesti kaikkien merenkulkijajärjestöjen ja varustajayhdistysten välillä, hyväksyttiin tällöin uudet alennetut sodanvaaralisat uusille peruspalkoille sillä nimenomaisella varauksella, että peruspalkat

kaikille ryhmille nousevat keskimäärin ainakin 50 %:lla. Tällöin ei Suomen Radiosähköttäjiliiton enempää kuin Suomen Konemestari-liitonkaan uusia peruspalkkoja oltu vielä vahvistettu. Kun sähköttäjien peruspalkkojen korotus jäi kuitenkin 20 % pienemmäksi kuin toisten, ovat sähköttäjät näin ollen myös sodanvaaralisiin nähden jääneet huomattavasti epäedullisempaan asemaan kuin toiset merenkulkijat.

Edellä selostetun palkkapäättöksen laivaradiosähköttäjissä herättämän suuren tyytymättömyyden vuoksi irtisanoi liitto työehtosopimuksensa päättäväksi 30.6.1946.

Palkkauksissa olevien epäkohtien vuoksi irtisanoutuivat myös kaikki laivaradiosähköttäjät toimistaan 1.7.1946 varauksin, että ellei siihen mennessä ole tyydyttävää uutta sopimusta aikaan saatu, jättävät he tällöin toimipaikkansa. On syytä erikoisesti tässä yhteydessä korostaa, että Suomen Merimies-Unioni oli valmis työseisauksen sattuessa tukemaan sähköttäjien palkkataistelua aikaisemmin tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kun käydyissä neuvotteluissa varustajayhdistysten kanssa 7.6.1946 mennessä ei palkkojen osalta päästy sopimukseen, joutui asia Valtioneuvoston ratkaistavaksi. Huolimatta siitä, että liitto 8.6.1946 Valtioneuvostolle osoittamassaan kirjelmässä oli ilmoittanut vastaavanlaisen korotuksen myöntämistä radiosähköttäjille työseisauksen uhalla välttämättömänä, ei Valtioneuvosto ottanut tehtyä esitystä huomioon. Tästä syystä lopettivat Suomen satamissa olevien laivojen radiosähköttäjät työnsä 1.7.1946 aamulla. Ja samana päivänä oli liitto kuitenkin pakotettu peruuttamaan alkaneen työseisauksen, koska Valtioneuvoston taholta ilmoitettiin liitolle, että ellei työseisauksista viipymättä lopeteta, kutsutaan kaikki laivaradiosähköttäjät heti työvelvollisina entisiin toimiinsa heidän henkilökohtaisista irtisanomisistaan huolimatta.

On erittäin valitettavaa, ettei laivanvarustajataholla haluttu ottaa huomioon sähköttäjien kohtuullisia palkankorotusvaatimuksia, vaan käytettiin hyväksi nykyisin voimassa olevia, työnantajille edullisia poikkeuksellisia määräyksiä tapauksessa, jonka jo yksistään kohtuusnäkökohtasyyistä olisi pitänyt saada toisenlaisen ratkaisun. Tällainen menettely ei ole

Toimitussihteerin Amerikan matkalta III

Amerikan matkan näkemyksiä.

Täällä liikkeessani on silmiäni ohitse kiitänyt mitä kirjain ja mielenkiintoinen panoraama, jota ei kannata yrittäkään kuvata kuin joltakin osaltaan. Kuumeinen elämä tämän jättiläismaan suurissa kaupungeissa on jotain ennen näkemättömiä suomalaistyyliin hitaaseen elämäntahtiin tottuneelle. Mitä kirjavimmista kansallisuksista kokoonpantu ihmismassa muodostaa kaikesta huolimatta sopusointuisan kokonaisuuden, joka pystyy erinomaisen tehokkaaseen ja tulokselliseen työskentelyyn. Tulokset tunnetaan monella alalla kotona Suomessakin. Joka askeleella vastaan tuleva neekerikin on vain amerikkalainen muiden amerikkalaisten joukossa tuntien tämän maan isänmaakseen.

Tietoisuus amerikkalaisuudesta on yksi ja yhteinen. Olen tavannut lukuisia tänne muuttaneita saksalaisia, venäläisiä j.n.e., jotka ovat maassa eläneet kymmeniä vuosia. Molempien mainittujen kansallisuksien edustajat ovat kysyessäni lausuneet ilonsa siitä, että ovat ajoissa tänne päässeet eivätkä sanoneet enää mitään tuntevansa synnyinmaataan kohtaan. Saksalaisilta olen kysynyt heidän tunteitaan sotissaan viime sodan entistä isänmaataan vastaan. Vastaus on ollut poikkeuksetta: "olen amerikkalainen, en tuntenut mitään sympatiaa Saksaa kohtaan sodan aikana ja olen vain iloinen siitä, että olen välttänyt omalta kohdaltani Hitlerin Saksan onnettomuuden".

IRE:n Chicagon osaston kokous.

Tämän maan radioinsinöörit ovat muodostaneet oman voimakkaan ja kaikkialla maailmassa arvossapidetyn järjestön, Institute of Radio Engineers, johon myös otetaan ulkolaisia jäseniä (toistaiseksi ei kirjoissa ole ainoatakaan suomalaista). Järjestö perustettiin v. 1912 tarkoituksella edistää radioalan

omiaan lujittamaan sellaista luottamuksellista suhdetta, jonka tulisi vallita työnantajien ja työntekijöiden välillä.

Vaikkakin laivaradiosähköttäjien palkat nyt, olosuhteiden pakosta jäivät ennalleen, ei asjaa silti ole saatu pois päiväjärrjestyksestä, vaan on tämä palkkauksissa vallitseva epäsuhteen ennemmin tai myöhemmin saatava korjatuksi.

On syytä korostaa, että hintojen ja palkkojen suhteen määrätyn n.s. "linnarauhan", jonka voimaantulolle muuten annamme varauksettoman kannatuksemme, ei olisi pitänyt vaikuttaa tässä tapauksessa syystä, että kysymys oli vain aikaisemmin palkkoihin jääneen epäsuhteen tasoittamisesta ja tätä koskeva koroitusehdotus oli esitetty Valtioneuvostolle jo ennen kuin linnarauhaa oli edes määrättyään.

Omituiselta tuntuu työvelvollisuusuhka radiosähköttäjien työseisauksen lopettamiseksi huolimatta siitä, että radiosähköttäjät olivat laillisessa järjestyksessä henkilökohtaisesti irtisanoutuneet toimistaan, kun esim. pääkaupungissa juuri vähän aikaisemmin oli eräiden työntekijäin n.s. korpilakko saanut jatkua viikon päivät ilman, että heihin sen lopettamiseksi olisi käytetty vastaavanlaisia poikkeusmääräyksiä.

E. K.

tieteellistä tutkimustyötä ja valvoo alalla työskentelevien insinöörien etuja. Käytännön insinöörien lisäksi kuuluu nykyiseen 35.000-päiseen joukkoon puhtaita tiedemiehiä, sillä radiotekniikka pohjautuu nykyisin täydellisesti korkeampaan teoriaan. Vuosittain pidetään lähes 200 kokousta maan eri kaupungeissa ja Kanadassa (Institute Sections). Kokousten välikausi on yksi kuukausi ja pidetään niissä yksi tai useampi esitelmä, joista osa julkaistaan kerran kuussa ilmestyvässä mainiossa ja meilläkin hyvin tunnetussa julkaisussa "Proceedings of the IRE". Mainittu julkaisutoiminta aloitettiin v. 1913, ja on lehti siitä lähtien ilmestynyt säännöllisesti ja muodostunut kaikkialla maailmassa luetuksi tärkeimmäksi radioalan julkaisuksi.

Vuosikokous pidetään tammikuussa New Yorkissa ja sen yhteyteen järjestetään esitelmiä demonstratioineen, tehdaskäyntejä, alan uutuuksien näyttely j.n.e. Erikoisen kesäkokous pidetään jossain toisessa kaupungissa. Tärkeän osan järjestön työohjelmasta muodostaa standardisointityö, jolla pyritään vakiinnuttamaan hyväksyttävä radiosanasto ja piirustusmerkit sekä laatimaan ohjeet tärkeimpien mittauksien suorittamisesta. IRE:n toimesta onkin julkaistu standardisointisivihkosia, jotka ovat saaneet ammattimiesten hyväksymisen.

Jäsenasteita on useita. Korkein niistä eli "Fellow Grade" annetaan vain erikoisesti alalla kunnostuneille ja heidän hallussaan ovat järjestön tärkeimmät virat. Tätä astetta ei kukaan voi itse anoa. Muita jäsenasteita tärkeysjärjestyksessä ovat "Senior, Member, Associate ja Student".

General Radion Chicagon haarakonttorin johtajan mr. Kipling Adamsin ehdotuksesta oli allekirjoittaneella tilaisuus osallistua IRE:n Chicagon osaston kokoukseen kesäkuun alussa. Kokous pidettiin 42-kerroksisen oopperarakennuksen 39:ssä kerroksessa sijaitsevassa Electric Clubissa. Ennen kokousta syötiin yhteinen päivällinen, johon eivät, kuitenkaan kaikki osallistuneet. Tyypillistä amerikkalaiselle kokousjärjestelylle onkin, että aina ensin syödään ja asiat käsitellään vasta sen jälkeen. Varsinaisen kokous alkoi klo 6,45 p.m. ja aloitettiin se esitelmällä, muut asiat käsiteltiin vasta esitelmän ja sitä seuranneen keskustelun jälkeen. Kokous pidettiin elokuvateatterin tapaisessa pitkänomaisessa salissa, jossa oli kiinteät pehmustetut istuimet ja etualalla varjostinkangas elokuvan esittämistä varten.

Illalla esitelmän aiheena oli "PTM (pulse time modulation) Multiplex Radio Relay" ja piti esitelmän toht. D. D. Grieg "Federal Telecommunication Laboratories"-nimisestä toiminnasta. Ennen esitelmän aloittamista esitteli kokouksen puheenjohtaja esitelmöitsijän hänen ansioluetteloineen, jollainen menetelmä näin suuressa maassa onkin tarpeen, sillä kaikki eivät voi toisiaan tuntea. M.m. mainittiin hänen olevan entisen radioamatöörin. Esitelmä käsitteli 22-kanavaisen ja 1300 Mj/s toimivan New Yorkiin asennetun radiopuhelin-yhteyden laitteita ja ominaisuuksia. Esitelmöitsijä esitti saannotavansa erittäin selvästi ja yksinkertaisesti puuttumatta ensinkään asian mahdolliseen matemaattiseen puoleen. Esitelmä valaistiin hyvin huolellisesti piirretyin kaaviokuvoin, jotka heijastettiin valkokankaalle ja lopuksi nähtiin samasta asiasta värillinen äänilokuva. Lähettimen antenniteho on 2 W ja käytetään siinä n.s. "Lighthouse"-putkea sekä parabolisia heijastimia. Esitelmää seurasi vilkas keskustelu, jonka aikana esitelmöitsijä vastasi lukuisiin hänelle esitettyihin kysymyksiin nokkelasti ja pätevästi.

Chicagolaisten radioamatöörien kokous.

Taylorin putkitekniikalla Chicagossa käydessäni ehdotti tehtaan exporttipäällikkö Rex Munger (W9LIP), joka on jo v. 1912 aloittanut amatööri, että tulisin mukaan seuraavana päivänä pidettävään "Chicago Area Radio Club Council"iin kokoukseen Sherman-hotelliin. Niin kävikin ja paikalle saavuttuani tapasin 25 amatööriä saman pöydän ääressä "Central Division"in johtajan John A. Kienerin (W8AHV) puheenjohtamalla keskustelemassa tärkeistä ARRL:n johtoa ja poliitiikkaa koskevista asioista. Läsnaoloni herätti aikamoista huomiota ja jouduin todellisen ristikuulustelun alaiseksi. Jouduin lopuksi pitämään puheenkin koko joukolle, johon onneksi olin ymmärtänyt ennakolta valmistua. Puhe otettiin vastaan vilkkaasti kättentaputuksin ja vasta sen jälkeen alkoi varsinaisen kokous.

ARRL:n johdon muodostaa "Board of Directors" ja mr. Kiener on yksi sen jäsenistä edustaen hän keskivaltioita. Hän oli kutsunut kokouksen koolle kuullakseen eri paikalliskerhojen johtohenkilöiden mielipiteen eräissä Hartfordissa esille tulevista kysymyksistä. Sellaisia olivat ikuinen riitakapula CW contra phone, eri aaltoalueiden jako niiden kesken ja "Class-D licence". Totesin, että CW-miehet olivat harjaksen pystyssä kun puhelusta oli kysymys, varsinkin usean suomalaisen tuntema W9KA oli lujana. Äänestyksen tuloksena todettiin, että ennen sotaa oli läsnaolleista 25 amatööriä vain 5 puhtaita mikrofonin käyttäjiä, mutta todettiin samalla yksimielisesti, että kehitys auttamattomasti vie yhä enemmän puheluun, jota kehitystä on turha yrittää jarruttaa.

Mainittu D-lisenssi koskee työskentelyä mikroaaltalueella ja on sen omistajat tarkoitettu vapauttaa m.m. sähkötyöskövaatimuksesta, jota viimeainittua seikkaa voimakkaasti arvosteltiin. K. B. Warner oli omana käsityksensä esittänyt, että täten saataisiin radioamatöörien piiriin monet sodan aikaisen koulutuksen saaneet etevät mikroaaltomiehet, joka ARRL:n voiman kannalta olisi edullista. Myönnettiin KBW:n liikemieskyyvyt hyväksi, mutta muuten kohdistettiin hänen persoonaansa kirpeä kritiikki. Varsinkin W9LIP esiintyi jyrkkänä.

Kokous päättyi kuitenkin kaikessa sovussa ennen puolta yötä, mutta läheskään kaikissa asioissa ei yksimielisyyteen päästy. Läsnaolleista lupasi 10 aloittaa mikroaaltokokeilun lähivuosina ja totesin selvästi, että OST:n voimaperäisesti ajamalla mikroaaltopropagandalla ei ainakaan vanhempien amatöörien piirissä ole erikoista kannatusta. — Kokouksessa oli läsna myös mrs. Alice Burke (W9DXX), jonka amatööriase-
man kanssa joskus takavuosina olin ollut yhteydessä.

Naval Research and Inventions Exhibit.

Rockefeller Center:ssä olevan RCA:n rakennuksen alakerrassa on pidemmän ajan ollut avoinna yleisölle otsikossa mainittu mielenkiintoinen näyttely, johon olin tilaisuudessa tutustumaan. Näyttelyssä esitellään useita viime sodan salaisia aseita. Sellaisia ovat erilaiset radiotutkat, Radioammus, Televisionipommi y.m. Varsinkin radiotutkaosasto on mielenkiintoinen, sillä laitteet ovat jatkuvasti toiminnassa. Lukuisien kuvaputkien piirtoviiva kiertää aamusta iltaan rataansa ja jättää jälkeensä vihreänkeltaisen kuvan ympäristöstä, jota sopii verrata vieressä olevaan karttaan. Laitteita esittelee ja niiden toimintaa selostaa laivaston univormukuinen mies. Radiotutkan yksityiskohtaistakaan selostamista

Toimitussihteerin Amerikan matkalta IV

Käynti West Hartfordissa.

Suomesta lähtiessäni lupasin SRAL:n johdolle käydä Yhdysvaltojen itärannikkoa kiertäessäni myös ARRL:n päämajassa Hartfordissa. Tämän lupauksen täyttämisen ei myöskään ollut omalta kohdaltani mikään velvollisuus, sillä tunsin suurta halua tutustua radioamatööritoiminnan silmän-
tekeviin henkilöihin, joista useimmat hyvin tunnemme nimeltä Suomessakin, mutta joita kukaan meikäläinen ei liene koskaan tavannut.

Hartford sijaitsee Connecticutin valtiossa pohjoiseen New Yorkista, suunnilleen sen ja Bostonin puolivälissä. Läksin aamulla 9 maissa junalla Bostonista tarkoituksella viipyä Hartfordissa joitakin tunteja ja ehtiä vielä samana iltana New Yorkiin. Bostoniin olin matkustanut meren rantaa seuraavaa rataa, nyt juna viiletä lännempänä pienten ja meikäläiselle tuntemattomien pikkukaupunkien kautta. Junan ikkunasta näkemäni maaseutu oli tavattoman rehevästi vihreätä, siellä täällä joku maatalo, pieni järvi jne. Kumpuilevaa metsäistä maastoa, jossa lehtipuut olivat vallitsevina.

Puolenpäivän aikaan juna saapui Hartfordiin, joka osoitautui olevan amerikkalaisittain vilkasliikenteinen ja melkoinen kaupunki. Vain kaupungin keskustaan ehdin hiukan tutustua, sillä La Salle Road sijaitsee 3 1/2 mailin päässä rautatieasemalta olevassa West Hartfordissa, jonne oli pääsy mukavalla autobussilla. Matka kävi reheviä puistokatuja pitkin ja totesin West Hartfordin olevan varakkaiden kaupunkilaisten huvilatyyliin rakennetun asuinpaikan. Voisi ehkä verrata Helsingin Kulosaaren vain sillä erolla, että kadut olivat viivasuoria.

Pienen etsimisen jälkeen löytyi La Salle Road 38. Se oli kaksikerroksinen punatiilinen rakennus, jota ympäröi vihreät ruohokentät. Mitään näkyvää mainosta ei ollut, vain lasioverssa kullatuin kirjaimin "American Radio Relay League Inc." Astuin sisään ovesta ja huomasin joutuneeni tilavaan eteiseen, jonka seiniä peittivät museoesineillä täytetyt lasikaapit. Pöydän ääressä istuva kohtelias "information girl" kysyi asiaani. Iloistavan sään johdosta oli minulla takki käsivarrella ja paidanhihat ylöskääräytynä. Aioin vetää takin

ei tässä maassa pidetä enää minään salaisuutena. Se halutaan ilmeisesti päinvastoin saada mahdollisimman pian rauhanomaisia tarkoituksia palvelemaan. Siksi se pyritään tekemään kansanomaiseksi. — Radioammuksesta esitetään neljä eri tyyppiä, joista uusimman radio-osa on saatu supistumaan varsin pienikokoiseksi. — Televisionipommi on 1000 lbs suuri kokoinen laite, jonka nenässä on täydellinen televisionilähete, jonka antaman kuvan avulla pommittaja ohjaa pommin kohteeseensa.

Atomipommista on vain iskulauseita salin seinällä ja lasikaapissa koepommin lasimaiseksi möhkäleeksi sulattamaa erämaan hiekkaa. Eräissä iskulauseissa mainitaan lasillisen tavallista vettä joskus tulevaisuudessa riittävän tyydyttämään New Yorkin koko valon- ja voimantarpeen. Lyijykynällä ilmoitetaan voitavan lämmittää 500 huoneen hotelli 200 vuoden ajan.

New York 18. 6. 1946.

K. S. Sainio.

päälleni, mutta neitonen ehätti sanomaan sen olevan tarpeetonta, sillä "talon muutkin herrat ovat paitahihasillaan". Soitti puhelimella ARRL:n sihteerille K. B. Warnerille minun samalla kirjoittaessani nimeni vieraskirjaan, josta en löytänyt ainuttakaan ulkomaalaista nimeä, amerikkalaisia amatöörikutsuja sensijaan miten paljon hyvänsä. Warner ilmoitti olevansa parhaillaan jossain neuvottelussa ja lupasi lähettää minua tapaamaan apulaisensa John Huntoon'in.

Viimemainittu osoittautui silmlasipäiseksi nuoreksi mieheksi, jonka kanssa nousimme yläkertaan. Näytti minulle SRAL:n sihteerin lähettämän kirjeen, jossa tulostani oli etukäteen ilmoitettu. Keskustelimme radioamatööritoiminnan nykyisestä laajuudesta, sen tulevaisuudenmahdollisuuksista ja lopuksi jouduin tietysti selostamaan omia olojamme. Valitettavasti en vain kyennyt antamaan hänelle tarkkoja tietoja lupa-anomuksemme kohtalosta, sillä en niitä ollut ajoissa kotimaasta saanut. Lausuin kuitenkin omana käsityksenäni, että suomalaiset radioamatöörit luultavasti pääsevät aloittamaan ennen kuluvaan vuoden loppua. Miten mahtaa sitten käydä?

Mr Huntoon ehdotti kierrosta talossa tutustuakseni eri henkilöihin. Yläkerran käytävässä oli eräällä ovella nimilappu: George Grammer. Halusin tietysti välttämättä tavata QST:n tunnetun teknillisen toimittajan. Tämä osoittautui hymyileväksi keski-ikäiseksi herrasmieheksi, joka paraillaan saneli vaharullalle jotain tulevaa lehden teknillistä juttua. Kaapeissa teknillistä kirjallisuutta, pöydillä vamiita ja keskeneräisiä radiolaitteita. Grammer selosti lyhyesti eräitä suunnitelmia ja QST:n halua tehdä mikroaallot kansanomaiseksi amatöörien piirissä. Sanoi muiden apulaistensa touhua- van paraillaan kellarikerroksessa olevassa työpajassa.

Alakertaan siirryttyämme tapasin omasta huoneestaan viisissäkymmenissä olevan ja puheliaan David Houghton'in, joka on ARRL:n taloudenhoitaja ja QST:n "Circulation Manager". Ei ole itse aktiivinen amatööri, mutta on ilmeisesti hyvin työteliäs mies, joka tuntee talon asiat kuin viisi sormeaan. Mr. Huntoon sanoi hänellä olevan ilmiömaisen muistin ja siitä sainkin todistuksen. Ilmoitin nimittäin haluavani maksaa QST:n tilausmaksun. Houghton kutsui kortistoa hoitavan neitosen luokseen kysäisten samalla minulta: "Eivätkö etukirjaimenne ole K.S.? Pakko oli myöntää ja ihmetellä toisen ihmisen muistia. Houghton selosti QST:n ja "Handbookin" toimitusvaikeuksia, joiden syynä on nykyään Yhdysvalloissa vallitseva ankara paperipula, jonka olin jo aikaisemmin moneen kertaan todennut, sillä monet tehtaajat ovat samasta syystä vailla kunnollisia ja ajanmukaisia luetteloja. Pyysi myös viemään sellaiset terveiset Suomeen, että yhä uusiintuvista pyynnöistä huolimatta ei QST:n vanhoja numeroita voida toimittaa, ei edes kuluvaan vuoden alusta lähtien. Houghton lahjoitti minulle omistuskirjoituksella varustetun "Handbookin".

Kellarikerroksessa sijaitsi jo edellä mainitsemani työpaja, jossa vilpeydestä nauttien istuskelivat pöydän reunalla Grammerin apulaiset Donald H. Mix (W1TS), Richard M. Smith (W1FTX), Byron Goodman (W1JPE) ja Julius L. Galin (W1LOP).). Mix oli sama punatukkainen pitkähuiskea mies, jonka vanhimmat amatöörimme muistavat "Bowdoin"-kuunarin (WNP) ensimmäiseltä matkalta pohjoisille vesille 20-luvun alussa. Kysäisinkin Mixin mielipidettä silloisesta kymmenkunta kuukautta kestäneestä matkastaan, jolloin 200 m aaltota pidettiin "lyhyenä". Sanoi matkan olleen hänelle hyvin mieleen ja ilmoitti samaisen aluksen taas hankkiutuvan uudelle matkalle. Työpaja oli varusteiltaan melko vaa-

timaton, työkoneita edustivat sorvi, levyn taivutuskone, porakoneet ym. Mittausvälineistä osuivat silmiini Boontonin Q-mittari ja General Radion mittauslähetin. Rakenteilla ja kokeilun alaisena oli paraillaan eräs sekoitusperiaatteella toimiva ohjain, jonka pääteputkena oli Eimac 4-125 T, siis 125 W tetrodi, joka näyttää täällä olevan suuressa suosiossa. — Keskustelimme kuuteen mieheen pitkään monista radioamatöörejä kiinnostavista teknillisistä kysymyksistä. Selvisi, että monet radiotutkua varten sodan aikana kehitetyt vähä- häviöiset, taipuisat syöttöjohdot (valmistaja esim. Ampheno!) tulevat olemaan suurimerkityksellisiä lähivuosien antennirakenteissa.

Yläkertaan palattuamme oli mr. Warner vapautunut neuvottelustaan ja kutsui minut luokseen. Monista kuvista tutut kasvot, valkeaan kesäpukuun pukeutunut ystävällinen ja puhelias mies, jonka tukka jo oli ijän harmaannuttama. Hauskasti kalustettu huone, pöydällä avattu ontelomagnetronei ja joku salaperäinen gyroskooppilaitte. Viimemainitun sanoi Warner sen enempää ajattelematta ostaneensa jostain "surplus"-myynnistä 5 dollarilla ja lupasi veitikka silmäkulmassa myydä sen minulle samasta hinnasta. Ostamatta jäi.

Warner tiedusteli oloja maassamme eri mielessä ja koetin puolestani selvittää tilanteen mahdollisimman tyhjentevästi. Otin kuitenkin pian itse haastattelijan asenteen ja sainkin joukon kiintoisia tietoja. Talo, jossa "headquarters" sijaitsee, ei ole ARRL:n oma, vaan asutaan siinä vuokralla. Jäsenmäärä on tällä hetkellä 56.000 (USA ja Kanada), jonka lisäksi on 3.500 ulkomaista jäsentä. Viimemainitun luvun pienuutta ihmettelin, mutta se on kuulemma ennen sotaa ollut vielä pienempi. Jaksolukualueista kyseen ollen sain tietää, että 7150-7300 ja 14100-14300 kj/s annetaan amatöörien käyttöön heinäkuun alusta, ja että toivotaan saatavan myös kokonaan uusi alue eli 21000-21500 kj/s. Tämän uuden alueen sopivaisuudesta olimme yhtä mieltä. Asioista keskustellessamme heitti Warner seuraavan paradoksin: "maximum useful frequency is always best". Selitti väitettään siten, että jos esim. 29 Mj/s toimii, niin saa sillä paremmat tulokset, kuin 28 Mj/s pystyy antamaan. Mainittua aluetta muuten kuulemma täällä kutsutaan nimellä "wonder band" (because you wonder all the time, what happens next").

Tulevaisuuteen nähden oli Warner optimisti, mutta sanoi kilpailussa jaksoluvuista suurimman paineen tulevan ilmailun ja yleisradion taholta, jotka haluavat laajentaa entisiä mahdollisuuksiaan. Ensi talvena tullaan Washingtonissa pitämään kansainvälinen radiokonferenssi ja jaksolukukysymyksen ratkomista varten on pakko ennakolta panna istumaan asiantuntijakomiteoita, joiden ehdotuksista sitten konferenssi päättää. Konferenssin odotti Warner kestävän 9 kk.

Keskustelimme vielä pitkään uusista sodan aikana kehitetyistä navigatiomenetelmistä ("navigational aids"). Loran tullaan siirtämään toselle jaksoluvulle (200 kj/s). Deccaa ei pidetä vaarallisena kipailijana, paremmat mahdollisuudet pitäisi olla englantilaisten uudella "Consol"-menetelmällä, joka oikeastaan on vain parannettu saksalainen "Sonnen".

Keskustelumme päättyessä Warner toivoi parasta onnea suomalaisille radioamatööreille ja että pian taas pääsemme vaihtamaan merkkejä keskenämme. Käyntini oli hänelle myös sikäli mieleen, että olin vasta toinen ulkomaalainen englantilaisen mr. Gayn (Q6NF) jälkeen, joka oli Hartfordissa pistäytynyt.

Eteisessä vilkaisin museokaappien sisällystä ja totesin niissä olevan arvokasta historiallista aineistoa. Kipinälahet- timien, vanhojen vastaanottimien ja putkien lisäksi näin alku-

peräiset Fred Schnellin (UIMO) lakikirjan lehdet ensimmäisestä valtameren takaisesta amatööriyhteydestä ranskalaisen Leon Deloyn (F8AB) kanssa. Samoin olivat näytteillä NRRL:n (U.S.S.Pittsburg) radiolaitteet.

Läksimme tämän jälkeen yhdessä mr. Huntoonin kanssa autolla katsomaan ARRL:n tunnettua keskusradioasemaa, joka sijaitsee Newingtonissa n. 15 min. automatkan päässä West Hartfordista. Auto pysähtyi aivan tien vieressä olevan punatiilisen rakennuksen eteen, jonka heti tunsin aikaisemmin näkemistäni valokuvista. Paikka vihreine nurmikkenttineen vaikutti avaralta ja tarkoituksenmukaiselta, mutta kuuleman mukaan eivät vastaanotto-olosuhteet enää ole täysin ensiluokkaiset, sillä ympäristöön on sodan aikana rakennettu asuintaloja, joissa on monenlaisia sähkökäyttöisiä talouslaitteita. Toisaalta häiritsevät aseman lukuisat ja suhteellisen suuritehoiset lähetimet ympäristön radiokuuntelua.

Astuimme pääovesta eteiseen, jossa seinällä oli seuraavainen kivitaulu: "Maxim Memorial station 1AW dedicated to the memory of Hiram Percy Maxim 1869-1936, father of organized amateur radio, beloved first president of American Radio Relay League". Eteisen vieressä oli pieni odotushuone, jonka pöydällä näin Maximin alkuperäisen 1 kw kipinälahettimeen pyörivine kipinävälineineen. Suurimman tilan vei lähettämöhuone, jossa sijaitsi 5 lähetintä. Niiden aaltopituudet, tehot ja pääteasteen putket olivat seuraavat:

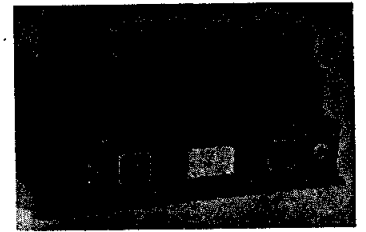
6 m lähetin	—	2 kpl RCA 812	—	400 W
10 m		2	RCA 806	1 kW
20 m		2	250 TH	1 kW
40		2	HF 300	1 kW
80		2	HK 354	1 kW

Kaikkille lähettimille yhteinen oli 500 W tehoinen B-luokan modulaattori, joka siis voitiin kytkeä lähetimestä toiseen. Putket olivat 2 kpl. Taylor 822. Mikrofonivahvistin oli omassa telineessään pöydän vieressä, jolla myös olivat molemmat vastaanottimet, HRO ja Hallicraftersin 5-10. HRO tuntuu edelleen olevan kaikkien mielestä vastaanotin n:o 1, ja käydessäni Maldenissa Nationalin tehtaalla totesinkin sen valmistuksen olevan joka suhteessa huoliteltua. Se on edelleen "standard of comparison" liikennevastaanottimista kyseen ollen, vaikka olenkin täällä nähnyt pari tänä vuonna valmistunutta uutta 18-putkista laitetta. — Lähetimet oli asennettu yhdenmukaisesti mustatusta rautapellistä valmistettuihin kabinetteihin. Työ oli tavallista amatööriä, ei erikoisen huoliteltua millään tavalla. Takaoven avatessa katkesi anodijännite. — Putkisto oli kirjavaa, sillä ei haluttu antaa vieraille amatööreille väärää ja puolueellista kuvaa eri kilpailevien tehtaiden valmisteista.

Alakerrassa oli tavanmukainen varaosa- ja romuvarasto sekä 2 kpl. polttomoottorigeneraattoria virtahäiriöiden varalta. Antennit kirjavia puoliaaltoisista 6 m dipolista 20 m rombiantenniin, joka viimemainittu oli suunnattu länsirannikolle. — Kaiken tarkkaan tutkittuamme kirjoitin nimeni vieraskirjaan, hyppäsimme autoomme ja ajoimme suoraan Hartfordin rautatieasemalle.

New York, heinäkuun 8 p:nä 1946.

K. S. Sainio.

RADIOLAITE OY

HELSINKI P - SILTASAARENKATU 1

Puhelimet: 74974 ja 74444

VALMISTAA muun muassa:

**VAHVISTAJIA
TASASUUNTAJIA
MUUNTAJIA**

Varastossamme erilaisia radiotarvikkeita

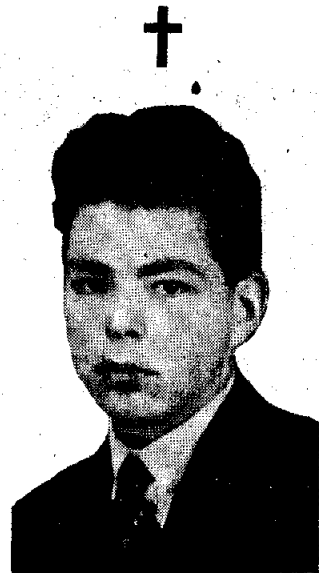
USA LUOVUTTA 7 SUOMALAISTA LAIVAA.

Saatujen tietojen mukaan Yhdysvaltojen kanssa käydyt neuvottelut suomalaisten laivojen palauttamisesta ovat johtaneet myönteisiin tuloksiin. Yhdysvalloissa takavarikoitiin sodan aikana useita suomalaisia laivoja, joista 7.000 tonnin moottorialus "Aurora" ja 3.200 tonnin kantoinen "Saimaa" on luovutettu. Lähiaikoina Suomi saa lisäksi viisi muuta vielä Yhdysvaltojen hallinnassa olevaa laivaa, nimittäin "Kemin", "Aagotin", "Kuortanesin", "Kouran" ja "Advancen". Korvauskysymyksestä ei vielä ole päästy lopulliseen ratkaisuun, vaan neuvottelut jatkuvat edelleen.

Asianomaiselta taholta huomautetaan, että laivojen korjaukset ja kuntoonsaattaminen vie verraten runsaasti aikaa, joten niiden sijoittamista liikenteeseen ei sovi lähitulevaisuudessa odottaa.

RADIO OH

ON EDULLINEN
ILMOITUSVÄLINE

RADIOSÄHKÖTTÄJÄ HUGO SOLJO KUOLLUT.

Kesäkuun 18 päivänä 1946 tapahtui Vaasan radioasemalla onnettomuus, jossa Suomen Radiosähköttäjälaiton jäsen, Teknillisen korkeakoulun oppilas Hugo Hjalmar Soljo menetti henkensä. Hän oli tällöin asentamassa radiolähetinjää, josta sai kuolettavan sähköiskun.

Radiosähköttäjä Soljo oli syntynyt Helsingissä 15.3.1914. Käytyään keskikoulun Helsingissä valmistui hän II luokan radiosähköttäjäksi 1.6.1934, jolloin myös liittyi SR:n jäseneksi. I luokan sähköttäjätutkinon suoritti hän 13.12.1940. Tultuaan ylioppilaaksi Helsingin suom. yksityislyseosta v. 1944, aloitti hän opiskelunsa Teknillisessä korkeakoulussa. Aikaisemmin toimi hän radiosähköttäjänä ha Petsamossa ja ha Thornburyssa, yhteensä n. 5 ½ vuotta. Hän oli mukana ha Petsamossa sen tultua torpedoitukseksi Irlannin rannikolla heinäkuussa v. 1940. Lisäksi toimi hän sähköttäjänä Hangon ja Helsingin radioasemilla, ollen vuodesta 1943 alkaen Posti- ja lennätinhallituksen työpajan laboratoriossa. Sotien aikana oli sähköttäjä Soljo sot.virkailijana Viestipataljoonassa, saaden v. 1939/40 sodan muistomitallin sekä 2 luokan Vapaudentitellin.

Rehdin, hiljaisen ja vaatimattoman luonteensa vuoksi oli sähköttäjä Soljo erittäin pidetty toveripiirissä ja oli hän ammatissaan, varsinkin teknillisessä suhteessa, alansa ensimmäisiä.

Virkaveljien ja lukuisten ystävien ja tuttavien lisäksi jäivät vainajaa lähinnä suremaan puoliso, o.s. Filippowa, kaksi lasta, sekä äiti ja veli.

Ruumiinsiunaus tapahtui Helsingin vanhan hautausmaan kappelissa kesäkuun 27 päivänä, jossa tilaisuudessa Suomen Radiosähköttäjälaitto kunnioitti poismenneen jäsenenä muistoa Sotainvaliidiin Veljesliiton adressilla.

AVUSTAKAA LEHTEÄMME KIRJOITUKSIN!

ONKO VARAA?

Selvän kuvan siitä, mihin valtion virkamiesten alipalkkaus on jo johtanut. Posti- ja lennätinlaitoksen alaisten rannikkoradioasemien virkailijoiden paikkoja täytettäessä kokemattomilla radiosähköttäjillä antaa toisessa paikassa tässä lehdessä julkaistu kirjoitus: "Surkea tilanne".

Pätevyysvaatimuksena näihin toimiin on suoritettu I luokan kansainvälinen radiosähköttäjätutkinto ja lisäksi riittävä kokemus siirtyvässä radioliikenteessä. Palkkojen pienyyden vuoksi on kuitenkin monen vanhemman radiosähköttäjän ollut pakko jättää toimipaikkansa näillä tärkeillä radioasemilla. Kun uusia päteviä radiosähköttäjiä on alhaisten palkkojen vuoksi ollut mahdotonta saada tilalle, on sinne oltu pakotettu ottamaan useita suoraan radiosähköttäjäkursseilta valmistuneita II luokan sähköttäjiä, joilla ei vielä ole minkäänlaista rannikkoradioasematyöskentelyssä välttämätöntä laiva- tai muuta ammattikokemusta.

Työskentely rannikkoradioasemilla on erittäin vastuunalaista ja ainoastaan pitkäaikaisen kokemuksen ammatissaan omaava sähköttäjä pystyy kunnolla hoitamaan tehtäviään niillä. Erikoisesti SOS-tapauksissa vaaditaan rannikkoradioasemasähköttäjältä juuri kokemukseen perustuvaa, aloitekykyistä toimintaa, voidakseen hädänalaiselle laivalle toimittaa nopeimmin saatavissa olevan avun ja on sähköttäjä tällöin vastuussa koko hätäliikenteestä, johtaessaan sitä. Puhumattakaan edellämaintutusta hätäliikenteestä, on rannikkoradioaseman johdettava koko piiriinsä kuuluvaa laivaradioliikennettä. On sanomattakin selvää, ettei juuri kursseilta päässyt II luokan radiosähköttäjä, jolta kokonaan puuttuu ammattikokemus, voi joustavasti ja turhista viivytyksistä selviytyä edes tavallisenkaan liikenteen johtamisesta.

Ei voine olla valtion edun mukaista, että kestävämmän palkkapolitiikan vuoksi vaarannetaan koko meriliikenteen turvallisuus, joten asiaan on välttämättä saatava pikainen korjaus aikaan. Suomen Radiosähköttäjälaitto, joka kuluvaan vuonna on saanut neuvotteluvoikeuden valtion viran ja toimenhaltijoina toimivien jäsentensä puolesta, onkin kääntynyt asiassa Posti- ja lennätinlaitoksen puoleen, joka käydyissä keskinäisissä neuvotteluissa on omasta puolestaan hyväksynyt ehdotettujen palkkojen korotuksen aikaan saamista rannikkoradioasemien sähköttäjien palkkauksiin.

Kun yhä useampi näillä asemilla toimiva vanhempi radiosähköttäjä on ilmoittanut ensi tilassa jättävänsä toimipaikkansa ellei palkka-asiaa saada pikaisesti tyydyttävään ratkaisuun, on tilanne käynyt suorastaan kestävämmäksi. Se hyvä maine, joka suomalaisilla rannikkoradioasemilla on alunperin ollut kauppamerenkulkuun liittyvässä radioliikenteessä, on jo kärsinyt vakavia vaurioita monien ulkolaistenkin laivojen radiovirkailijoiden silmissä heidän joutuessaan työskentelemään tottumattomien rannikkoradioasemasähköttäjien kanssa.

Samanlaiseksi on tilanne muodostumassa myös niiden lentokenttäradiosähköttäjien keskuudessa jotka toimivat siviili-ilmailun tarpeisiin varatuilla lentokentillä, sillä näihinkin tärkeisiin sähköttäjätöimiin on viime aikoina oltu pakotettu ottamaan kokemattomia, juuri kursseilta valmistuneita II luokan sähköttäjiä, kun vanhempia, tarpeellisen kokemuksen omaavia sähköttäjiä ei palkkojen pienyyden vuoksi ole ollut riittävästi saatavissa. Ei tarvinne mainita minkälainen vaikutus tällä on lentoliikenteen turvallisuuteen.

Erikoisesti vaikeuttaa pystyvien ammattimiesten saaminen

SURKEA TILANNE.

Lienee jo syytä merellä olevienkin korottaa äänensä nykyisen kehnon radiopuhelinliikenteen johdosta. Allekirjoittanut joutui varsinkin touko-kesäkuussa monesti repimään hiuksiaan rannikkoasemalla vallitsevan taitamattomuuden takia. Jouduin työskentelemään OHG:n ja OIF:n kanssa ja vaikka nämä asemat pääasiassa ovatkin tarkoitettut puhelinliikennettä varten, niin olettaisin kuitenkin, että virkaan hyväksytty mies olisi pätevä ottamaan vastaan sen verran sähkötystä, että pystyisi saamaan aallonvaihdosilmoituksen sähkötyksellä. Useinhan joudutaan, huonon kuuluvaisuuden valitessa määrättyllä aallolla, ilmoittamaan siirtymisestä toiselle aallolle sähkötyksellä. Edellämaintutussa tapauksessa oli kuitenkin qsa 5.

Varsinaisessa puhelinliikenteessä on nykyisin havaittavissa melkoista joustamattomuutta. Aikaisemmin talvella mainituilla asemilla oli muutamia tosi hyviä miehiä, jotka hoitivat tehtävänsä moitteettomasti, mutta kevään tullen he kaikki haihtuivat. Syytä tiedusteltaessa saa aina saman vastauksen, liian alaiset palkat. Ja niinpä onkin tultu niin pitkälle, että paikkoihin, mihin ennen on vaadittu I luokan pätevyys, otetaan nykyään miehiä suoraan kursseilta, josta syystä heiltä puuttuu välttämätön ammattikokemus. Asiaan ei ilmeisesti vaikuta lainkaan, onko miehellä radiopuhelimeen soveltuva ääni tai ei, koska siellä esiintyy mitä käheä-äänisimpiä nuoria miehiä, joitten äänestä ei tahdo saada selvää muuten kuin ensiluokaisen kuuluvaisuuden vallitessa. Tosin niillä palkoilla ei voida vaatiakaan ketään yleisradion kuuluttajaa, mutta sitä en tässä tarkoittanutkaan. Tätä nykyä ei ole mielestäni kuin yksi mies, joka hoitaa tehtävänsä hyvin. Hän on ainoa, joka ottaa useammalta laivalta tilauksen samanaikaisesti kuin muita tilauksia jo on vetämässä. Varsinkin kesäaikana, jolloin kuuluvaisuus on huono, on tällä asialla mitä suurin merkitys. Samaa mieltä ovat monet muut, joitten kanssa olen asiasta keskustellut. Kuitenkin OHG:n kiinteän liikenteen vastaanoton puolella on miehiä, jotka aikaisemman kokemuksen perusteella hoitivat tehtävänsä puhelinpuolella erinomaisesti.

Jääraporttien englanninkielistä esitystä kuunnellessaan ei suomalainen sähköttäjä voinut millään tuntea ylpeyden aiheita. En usko, että monikaan englantilainen laiva on niistä hyötynyt. Se oli jonkinlaista suomalaisella korostuksella luetua englanninkielistä tekstiä.

Olisikohan liikaa pyydetty, että asianomainen elin, jonka tehtäviin kuuluu tämän liikenteen valvominen, tutkisi asiaa ja koettaisi saada parannusta aikaan. Nykyään on tilanne melko surullinen. Vai mitä sanotaan sellaisesta tapauksesta, jolloin kaikki laivat joutuvat odottamaan toista tuntia sentakia, että eräs laiva joutui odottamaan tilaamansa puhelua niin kauan. Rannikkoasema oli koko tämän ajan mykkänä eikä suostunut ottamaan edes tilauksia vastaan. Olen monasti viime aikoina ihmetellyt millä perusteella mies on hyväksytty paikalleen ja lopuksi tullut siihen tulokseen, että ei ole enää kysymys valinnasta, vaan on pakko ottaa mies joka

sekä rannikkoradioasemille että lentokentille se, että useimpia virkoja näillä asemilla, huolimatta niiden vakituisuudesta, pidetään jatkuvasti vuodesta vuoteen ylimääräisinä.

Helsinki, 1.8.1946.

E. K.

VIESTILAUKKU.

Pitkän ajan tyhjänä ammotanut viestilaukkumme on jälleen saanut täytettä ja toimitus toivoo, että jäsenet pitäisivät entistä enemmän huolta laukun täyttämisestä.

Suomen Radiosähköttäjälaitto r.y., Helsinki.

Jatkuvasti odottamaan joutuneena pyydän kunnioittaen liittoa antamaan tietoja mikäli mahdollista:

1) Toimipaikkatilanteesta

2) Toimipaikkatilanteesta odotettavasta kehityksestä.

Edellämaintuttu koskien erikoisesti laivatoimipaikkoja.

Käikille liiton jäsenille edellä mainitut tiedot toisivat taas tervetulleet terveiset liitosta, olivatpa tiedot sitten synkkiä tai valoisia, jotta työskentelyssä muilla toimialoilla voisimme laatia tarkempia suunnitelmia, ellei laivatoimipaikkoja ole tiedossa. Jos taas laivatoimipaikkoja on tulossa, voisimme silloin tällöin pitää pieniä "kertausharjoituksia" kotona, jotta kunto ja taito olisivat tallella kun saamme astua laivaan.

Omakohtaisesti olen erikoisen kiinnostunut XV Radiosähköttäjäkursseista, joka sai todistukset viime huhtikuun lopulla. Haluaisin kuulla, onko mainitun kurssin oppilaista joku jo saanut laivatoimipaikan ja minkälainen.

Käiken edellämaintitsemäni voi mielestäni mainiosti esittää Radio OH:ssa tai erikoisessa kiertokirjeessä. Samalla kun taas saamme kuulla e.m. erikoisen mielenkiintoisista seikoista, tunnemme saavamme jonkinlaisen yhteyden toisiimme, joka muuten on melko vaikeata.

Vielä annan liitolle erään ehdotuksen pohdittavaksi. Olen nimittäin huomannut, että Radio OH pyytää avustamaan kirjoituksilla.

Kenties tällaisena aikana, jolloin useat rad. sähköttäjät ovat maissa ja poissa ammatilaltaan tuo Radio OH kykenisi vielä enemmän pitämään miesten (ja naisten) mielessä sitä seikkaa, että kuitenkin joka tapauksessa olemme radiosähköttäjiä (joskus se tahtoo hetkeksi unohtua). Pitäisi saada lehteen mukaan enemmän radiosähköttäjiä. Varsinkin meidän kurssillamme oli yhteishenki mainio, mutta kurssin jälkeen on kaikki hajalla (niin klubi kuin kaikki muukin mitä kurssilla oli vaikuttamassa). — Ehkä eri kurseille voitaisiin varata Radio OH:ssa oma pieni osastonsa. Kenties koko radiosähköttäjäkunta tällä tavalla tiivistyisi ja lähentyisi.

Edellä mainittu vain liiton pohdittavaksi ja jos se antaa aiheita enempään, niin Radio OH:ssa pyydän sille tilaa, jotta asia tulisi koko ammattikuntamme pohdittavaksi. Ehdotus ei tietenkään ole ainoa autuaaksitekevä, mutta kun aloitamme jollakin tavalla, niin uskon löytyvän muitakin ehdotuksia jotka uskaltavat ilmestyä päivänvaloon tämän avuttomamman rohkaisemana.

Jos ehdotukseni saa kannatusta, niin senjälkeen kyllä uskon sekä liitossa että radiosähköttäjäkunnassa löytyvän uusia ehdotuksia siitä, miten nuo eri kans. väl. radiosähköttäjäkursseiden osastot Radio OH:ssa toimitetaan. Käsittäakseni se on taas jo kunkin kurssin oma kunnia-asiakin.

Radiosähköttäjätterveisin

Jukka Hurme.

suostuu tulemaan. Kehitys näyttää johtavan sot.radiosähköttäjiin rannikkoradioasemien puhelinpuolella.

Nämä mietteet on pantu paperille kesälomalla ollessani ja toivon että asiaan saadaan pikainen parannus.

Monien puolesta

närkästynyt laivasähköttäjä.

OTE SR:n TYÖEHTOSOPIMUKSESTA.

Suomen Laivanvarustajain Yhdistys r.y. ja Ålands Redarförening r.f. toiselta puolen ja Suomen Radiosähkötäjälitto r.y. toiselta puolen tekevät täten seuraavan työehtosopimuksen, joka koskee radiosähkötäjien palkkaus- ja palvelusehtoja näihin molempiin laivanvarustajayhdistyksiin kuuluvilla aluksilla.

I. PALKAT.

1 §.

Tammikuun 16 p:stä 1946 alkaen maksetaan radiosähkötäjille seuraavat peruspalkat:

	A. Lastialuksella:	B. Lastialuksella, jolla säännöllisesti kuljetetaan matkustajia:	C. Matkustajialuksella:
0—1	9.100:—	9.360:—	9.880:—
1—3	10.400:—	10.660:—	11.180:—
3—6	11.050:—	11.310:—	11.830:—
6—9	11.700:—	11.960:—	12.480:—
9—12	12.350:—	12.610:—	13.130:—
12—15	13.000:—	13.260:—	13.780:—
yli 15	13.650:—	13.910:—	14.430:—

Matkustaja-aluksella tarkoitetaan alusta, joka asetuksen mukaisessa katsastuksessa on sellaiseksi hyväksytty.

Valuuttatuoja.

Se osa palkasta, jonka aluksella palveleva Suomen Pankin maaliskuun 10 p:nä 1942 antamien ohjeiden mukaisesti 1. 12. 1945 mennessä tehtyine lisäyksineen on oikeutettu saamaan ulkomaisessa valuutassa ja jonka aluksella palveleva todella nostaa sellaisessa valuutassa, maksetaan joulukuun 1 päivänä 1945 voimassa olleen kurssin mukaan. Perusohjeena pidetään tällöin kurssisuhdetta 1 R. kr. = 32:30 mk ja muille valuutoille niiden suhdetta Ruotsin valuuttaan maksupäivänä.

Palvelusvuosiksi, jotka ylläolevan taulukon mukaan oikeutavat korotettuun palkkaan, luetaan

Palvelusvuodet.

- A) koko palvelusaika radiosähkötäjänä
- yksityisillä laivanvarustajilla,
 - lentokoneessa,
 - valtion siviilihallinnon käytössä olevalla aluksella, sekä
 - sotavuosina 1939—1944 suoritettu sotilaspalvelus, edellyttäen, että ennen sotapalvelukseen astumista on palvelusaika ylläolevien a), b) tai c) kohdan mukaan ollut vähintään yksi vuosi; sekä
- B) puolet siitä ajasta, jonka radiosähkötäjä radiosähkötäjätodistuksen saatuaan on palvellut,
- valtion siviilihallinnon alaisilla maaradioasemilla, jotka ylläpitävät radioyhteyttä aluksiin ja lentokoneisiin, sekä
 - teollisuuslaitoksissa, jotka valmistavat laivaradiolaitteita, kuitenkin ainoastaan jouluk. 1 päivän 1941 jälkeen.

Yllämainitut, palvelusvuosien perusteella määrätty kuukausipalkat ovat peruspalkkoja.

2 §.

Näiden peruspalkkojen lisäksi on radiosähkötäjä oikeutettu saamaan seuraavat palkanlisät:

- Valtameriliikenteessä kulkevilla aluksilla* maksetaan palkanlisää 1.000 mk kuukaudessa. Mitä valtameriliikenteellä ymmärretään, sen ratkaisevat kulloinkin voimassa olevat määräykset päällystön pätevyysseidoista. Jos alus saman kalenterikuukauden aikana on kulkenut erilaisissa liikenteissä, on tämän kuukauden palkka maksettava sen liikenteen mukaan, jossa on voimassa korkein palkka-asteikko.
- Pohjanmeren ja sitä kauemmaksi ulottuvassa liikenteessä kulkevilla *öljytankkialuksilla* maksetaan sinä aikana, kun alus on tällaisessa liikenteessä ja radiosähkötäjä on aluksen palveluksessa, lisää 10 % peruspalkasta. Tätä lisää maksettaessa jää valtamerilisä pois.

II MUUT EHDOT.

3 §.

Palkkausedot edellyttävät vapaan muonan sekä sen lisäksi täydelliset makuu- ja hyttiliinavaatteet, joihin kuuluu 2 pyyheliinaa. Likaiset liinavaatteet vaihdetaan kerran viikossa.

Hyttiliina j.n.e.

- Jos yllämainittujen makuu- ja hyttiliinavaatteiden hankinta on laivanvarustamolle todistettavasti mahdotonta syistä, jotka ovat sen valvonnan ulkopuolella, on edellämainitut edut korvattava radiosähkötäjälle 450 markalla kuukaudessa. Edellämainitussa suhteessa katsotaan uusien tarvittavien makuu- ja hyttiliinavaatteiden hankkiminen mahdottomaksi, jos varustamo asianomaisille kansanhuoltoviranomaisille tekemällään tavarankäytölupauksella ei ole voinut saada niitä hankituksi.
- Jos radiosähkötäjälle ei ole varattu muonaa ja asuntoa aluksella, on varustamon järjestettävä vastaavat edut maissa tai suoritettava hänelle näitä etuja vastaava kohtuullinen korvaus; kuitenkin voidaan varustamon ja radiosähkötäjän välillä tästä erikseen sopia.

Päiväraha.

Kohtuulliseksi korvaukseksi Suomessa ylläolevan mukaan katsotaan:

150 mk päivältä muonasta korkeintaan 15 päivän ajalta	
100 " " asunnosta " 15 " "	
120 " " muonasta pitemmältä kuin 15 päivän ajalta	
90 " " asunnosta " 15 " "	

Kun radiosähkötäjä ilman suurempaa haittaa voi asua kotonaan, maksetaan 150 markkaa päivältä korvauksena muonasta ja asunnosta.

Päivärahaa maksetaan 360 markkaa matkapäivältä.

Arvojärjestys.

4 §.

Radiosähkötäjät rinnastetaan arvojärjestykseen nähden aluksen päällystöön.

Siirto toiseen alukseen.

6 §.

Vakinaisessa palveluksessa oleva radiosähkötäjä, joka ilman omaa pyyntöä vapautetaan aluksen palveluksesta ja siirretään toiseen saman laivanvarustajan alukseen, on mahdollisesti syntyneen odotusajan aikana oikeutettu saamaan kor-

vauksen muonasta ja sunnosta sekä palkan, joka on sama kuin sillä aluksella, jonka palveluksesta hän erosi.

Työaika. Ylityökorvaus.

8 §.

Radiosähkötäjän työn määräävät ensi sijassa ne radioasemien aukipitoa ja käyttöä koskevat määräykset, jotka sisältyvät voimassaolevaan kansainväliseen ja kansalliseen lainsäädäntöön sekä niitä kulkuvesiä ja paikkoja koskevaan lainsäädäntöön, joissa alus kussakin eri tapauksessa on.

Nämä määräykset huomioonottaen on radiosähkötäjän työstä muuten voimassa:

- että aluksen ollessa satamassa radiosähkötäjän työaika on 8 tuntia vuorokaudessa. Työaika on, mikäli toisin ei ole sovittu tai asianomaisessa satamassa tavallista, sijoitettava klo 6 ja 18 välille. Kuitenkin on työt pääsiäis-, helluntai-, juhannus-, joulukuun ja uuden vuoden aattona lopetettava klo 13 ja aluksen ollessa Suomen satamassa lauantaan klo 15,
 - että aluksen ollessa satamassa (tulo- ja lähtöpäivä mukaanluettuna), mikäli aluksen radioaseman hoito ei sitä estä, radiosähkötäjä on velvollinen avustamaan
- lastialuksella välttämättömissä kirjoitustöissä sekä lastin tarkastuksessa ja laskemisessa,
 - matkustaja-aluksella välttämättömissä kirjoitustöissä ja aikana 1. 11.—30. 4., jos alus on satamassa enemmän kuin 3 vuorokautta, lastin tarkastuksessa ja laskemisessa korkeintaan 2 tuntia päivässä sekä eri korvausta vastaan 50 mk tunnilta klo 6—18 välisenä aikana ja 100 mk tunnilta klo 18—6 välisenä aikana (sunnuntaisin ja juhlapäivinä 100 mk tunnilta), matkustaja- ja maihinmenolippujen tarkastuksessa.
- Kuitenkin on radioaseman hoitoon varattava tulo- ja lähtöpäivinä 2 tuntia ja muuna aikana satamassa 1 tunti päivässä.
- Merellä on radiosähkötäjän pidettävä radiopäivystystä sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, sekä avustettava kirjoitustöissä, kuitenkin niin, ettei varsinainen työaika yhteensä ylitä 8 tuntia vuorokaudessa. Tämä rajoitus ei koske radiopalvelua, joka merellä turvallisuuden tähden satunnaisesti voi olla välttämättömästi varsinaisen työajan ulkopuolella. Radiopäivystysaikanaan ei radiosähkötäjä ole velvollinen suorittamaan mitään muita tehtäviä.
 - Klo 18 ja 6 välisenä aikana radiosähkötäjä ei ole velvollinen satamassa suorittamaan ylityötä enempää kuin 6 tuntia. Korvaus ylityöstä, milloin sitä lain tai tämän sopimuksen mukaan on maksettava, on mk 100:— tunnilta.
 - Toukokuun 1 päivä rinnastetaan pyhäpäivään ja marraskuun 8 p:nä 1929 annettua lakia joulukuun 6 p:nä viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä sovelletaan myöskin radiosähkötäjän työaikaan.
- Työn, joka ylläolevan mukaan on radiosähkötäjän suoritettava, määrätty hänelle ainoastaan päällikkö tai tämän sijainen.

Loma.

9 §.

Radiosähkötäjä, joka on ollut palveluksessa kuusi kuukautta, muttei yhtä vuotta, on oikeutettu korvaukseen lomasta voimassa olevan vuosilomalain 4 ja 10 §:ssä säädettyllä tavalla.

TUKUTTAIN JA VÄHITTÄIN

toimitamme jatkuvasti
kaikenlaisia

RADIO- JA SÄHKÖ-
TARVIKKEITA

B. MELART & Co.

HELSINKI
RICHARDINK. 1 - PUH. 31807

Muuten on radiosähkötäjä oikeutettu vuosilomaan tai sen korvaukseen siitä voimassa olevan vuosilomalain mukaan; kuitenkin allamainituin poikkeuksin:

1 vuoden palveluksen jälkeen saadaan 15 päivää lomaa	
5 " " " " 21 " "	
10 " " " " 30 " "	

ja on radiosähkötäjille koko yllämainitulta loma-ajalta suoritettava voimassa olevissa määräyksissä korvaus muonasta ja asunnosta.

Milloin loma vuosilomalain 9 §:n 1 b) kohdan mukaan korvataan rahavastikkeella, on radiosähkötäjä oikeutettu tavallisten palkkausetujen lisäksi saamaan täyden palkan sekä korvauksen muonasta ja asunnosta koko siltä loma-ajalta, johon hänellä ylläolevan mukaan on oikeus. (Korkeintaan 2 vuoden loma voidaan vuosilomalain mukaan yhdistää).

Vain kussakin eri tapauksessa tehdyn sopimuksen perusteella voidaan ulkomailla saatua lomaa pitää näiden määräysten edellyttämänä lomana.

Radiosähkötäjä suorittaa itse kustannukset matkastaan lomalle ja takaisin laivaan. Laivanvarustamo kustantaa sijaisen matkat.

Alle 7 vuorokauden lomaa, joka myönnetään radiosähkötäjälle laivan ollessa satamassa tavallisella vuorolla tai korjauksen alaisena, ei katsota tämän sopimuksen mukaiseksi lomaksi.

Ajankohdan vuosilomalle määrää laivanvarustamo, kuitenkin mikäli mahdollista kesäkuukausina.

Sopimuksen muihin kohtiin ei ole tehty mainittavampia muutoksia.